

SZKOLNY PROGRAM
WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY
SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 31
IM. DRA HENRYKA JORDANA W KRAKOWIE
na rok szkolny 2025/2026

I. WPROWADZENIE

Pierwszymi wychowawcami dzieci są ich rodzice.

Nauczyciele wspomagają wszechstronny i harmonijny rozwój uczniów, a oni akceptują siebie i są otwarci na potrzeby drugiego człowieka. Żyją nie tylko z innymi, ale i dla innych.

Wychowanie to proces wspomagania człowieka w rozwoju, ukierunkowany na osiągnięcie pełni dojrzałości fizycznej, psychicznej, społecznej i duchowej.

Profilaktyka to proces wspomagania człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczenie

i likwidowanie czynników blokujących i zaburzających zdrowe życie.

Profilaktyka powinna wspomagać proces wychowania, a wychowanie tworzyć integralną całość z wiedzą i kreowaniem umiejętności, poprzez które formuje się osobowość młodego człowieka. Nie wolno ich rozdzielać, gdyż wychowanie musi posiłkować się wiedzą, w której zapisane jest doświadczenie.

Program Wychowawczo - Profilaktyczny szkoły dostosowany jest do potrzeb rozwojowych uczniów i obejmuje wszystkie treści oraz działania o charakterze wychowawczym jak i profilaktycznym.

Chcemy aby nasza szkoła była bezpieczna, by panował w niej klimat sprzyjający pracy uczniów i nauczycieli. Dążymy do tego, aby nasi uczniowie byli kulturalni, odpowiedzialni, komunikatywni, kreatywni i empatyczni, by panowało wśród nich poczucie przynależności do grupy (klasy, szkoły), którą łączą więzi koleżeństwa i przyjaźni.

Program przeznaczony jest do realizacji przez wychowawców klas podczas zajęć z wychowawcą, we współpracy z nauczycielami wszystkich przedmiotów, pedagogiem, psychologiem, pielęgniarką szkolną i pozostałymi pracownikami szkoły, w zależności od stanu zasobów, potrzeb klasy oraz przy współpracy z rodzicami oraz środowiskiem lokalnym.

Kierujemy się w jego realizacji **Misją Szkoły Podstawowej nr 31 w Krakowie**, którą jest:

wychowanie dziecka radosnego i twórczego, umiejącego dokonywać samodzielnych wyborów, gotowego korzystać ze wszystkich swoich możliwości w osiągnięciu odpowiedniego dla siebie sukcesu.

Wartości jakimi się kierujemy to: szacunek, uczciwość, zrozumienie, poczucie własnej godności i tolerancja. W pracy odwołujemy się do tradycji szkoły, a naszą dewizą jest życzliwość i otwartość.

II. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

1. Trudności uczniów w przyswajaniu wiedzy i umiejętności w zakresie danego przedmiotu.
2. Budowanie zespołu szkolnego i klasowego przez wspieranie uczniów w podtrzymywaniu prawidłowych relacji rówieśniczych oraz profilaktyka przemocy rówieśniczej.
3. Zdrowie psychiczne i dobrostan uczniów.
4. Zdrowy tryb życia oraz dbanie o bezpieczeństwo.
5. Edukacja obywatelska i patriotyczna oraz wprowadzenie w dziedzictwo cywilizacyjne Europy.
6. Wychowanie do wrażliwości na prawdę i dobro. Kształtowanie właściwych postaw szlachetności, zaangażowania społecznego i działalności wolontariackiej.
7. Edukacja ekologiczna oraz kształtowanie postawy proekologicznej.
8. Wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny.

Zakładamy, że w wyniku systematycznego, skorelowanego i spójnego oddziaływania wychowawczo-profilaktycznego uda się nam przygotować uczniów do zgodnego współżycia z ludźmi. Będziemy dążyć do tego, żeby nasi wychowankowie byli: uczciwi, wiarygodni, odpowiedzialni, wytrwali, wrażliwi na krzywdę

innych, kreatywni, przedsiębiorczy, aby nie stosowali przemocy słownej, fizycznej i psychicznej, mieli wysoką kulturę osobistą oraz gotowość do uczestnictwa w kulturze. Ważne jest też, aby uczniowie przestrzegali zasad zdrowego stylu życia, nie ulegali nałogom, kształtowali postawy obywatelskie, postawy poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także postawy poszanowania dla innych kultur i tradycji, pogłębiali świadomość ekologiczną, poznawali dziedzictwo kulturowe naszego narodu, Europy i świata oraz rozwijali swoje zainteresowania i pasje.

Przy opracowaniu programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły uwzględniono:

- obowiązujące akty prawne;
- dotychczasowe doświadczenia szkoły;
- zebrane od rodziców, uczniów i nauczycieli propozycje dotyczące głównych problemów wychowawczych i profilaktycznych w szkole i środowisku;
- przeprowadzoną diagnozę na temat sytuacji wychowawczej, zagrożeń uzależnieniami w szkole i środowisku;
- przewidywane zmiany w szkole, środowisku i kraju, mogące mieć wpływ na proces wychowania,
- podstawowe kierunki realizowanej polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2025/2026

III. SYLWETKA ABSOLWENTA SZKOŁY

Uczeń kończący naszą szkołę dobrze funkcjonuje w swoim środowisku, w domu i w szkole. Jest pogodny, ma pozytywny, choć niebezkrytyczny stosunek do otaczającej go rzeczywistości. Posiada umiejętność efektywnego komunikowania, współpracy oraz kontrolowania własnych emocji. Jest świadomy dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy, świata. Dbą o swoje zdrowie i sprawność fizyczną. Traktuje zdobywanie wiedzy jako podstawę własnego rozwoju.

Działania zawarte w programie wychowawczo – profilaktycznym zmierzają do ukształtowania takiego modelu absolwenta, który niezależnie od indywidualnych cech osobowości, predyspozycji i talentów będzie wyposażony w zespół cech uniwersalnych, warunkujących właściwe funkcjonowanie we współczesnym świecie.

Absolwent jest:

- dobrym obywatelem, świadomym swych praw i obowiązków posiadającym godność, poczucie własnej wartości, szanującym prawa innych;
- człowiekiem aktywnym, ciekawym świata i wiedzy, ma różnorodne zainteresowania, chętnie gromadzi różne wiadomości;
- człowiekiem uczciwym, tolerancyjnym i odpowiedzialnym, odróżniającym dobro od zła, kierującym się zasadami moralnymi;
- człowiekiem dbającym o własny rozwój duchowy, wrażliwym na piękno, szanującym dorobek ludzkości w dziedzinie kultury i sztuki;
- człowiekiem dbającym o zdrowie i kondycję fizyczną oraz świadomym ich zależności od stanu środowiska naturalnego.

IV. UCZESTNICY PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO SZKOŁY

Współodpowiedzialni za wszechstronny rozwój osobowości ucznia są wszyscy uczestnicy programu:

Rodzice:

- mają prawo do wychowania zgodnie z własnymi przekonaniem religijnymi i moralnymi, jeśli nie są one w sprzeczności z prawami dziecka;
- znają i akceptują program wychowawczo-profilaktyczny proponowany przez szkołę;
- wspierają dziecko we wszystkich jego poczynaniach i zapewniają mu poczucie bezpieczeństwa;
- wspierają wychowawców i nauczycieli w podejmowanych decyzjach, służą wiedzą, doświadczeniem i pomocą;

- aktywnie uczestniczą w życiu szkoły;
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez dzieci;

Wychowawcy klas:

- dbają o poczucie bezpieczeństwa i akceptacji ucznia w klasie;
- wspierają rozwój uczniów i usamodzielnianie się;
- prowadzą dokumentację nauczania;
- koordynują pracę wychowawczo-profilaktyczną w zespole klasowym;
- dokonują rozpoznania sytuacji rodzinnej i osobistej ucznia;
- podejmują działania w przypadkach przemocy wobec niego, zaniedbań opiekuńczych;
- wnioskuje o objęcie pomocą psychologiczno-pedagogiczną uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych;
- informują rodziców o proponowanych formach pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- integrują i kierują zespołem klasowym;
- wykorzystują potencjał grupy do wspierania jej członków, oceniają zachowania uczniów;
- wdrażają do samooceny postępów w zachowaniu, nadzorują realizację obowiązku szkolnego;
- promują osiągnięcia klasy i pojedynczych uczniów;
- inspirują pracę zespołową w klasie, przydzielają zespołom zadania na rzecz klasy, szkoły i środowiska oraz oceniają stopień realizacji;

- współdziałają z nauczycielami uczącymi w klasie;
- współpracują z rodzicami, włączają rodziców w sprawy programowe i organizacyjne klasy;
- współpracują z dyrekcją szkoły, pedagogiem, psychologiem, pielęgniarką i innymi specjalistami;
- współdziałają z instytucjami pracującymi na rzecz dziecka, np. policją, poradnią psychologiczno-pedagogiczną;
- realizują w toku pracy wychowawczej treści i cele programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły;

Nauczyciele:

- oddziałują wychowawczo na uczniów niezależnie od przypisanych im funkcji dydaktycznych;
- udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych w oparciu o rozpoznane potrzeby uczniów, informują o potrzebach związanych z problemami w nauce oraz o przejawianych zdolnościach;
- wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, ich zdolności i zainteresowania;
- inspirują uczniów do twórczych poszukiwań, aktywności i samodzielności;
- reagują na przejawy nietolerancji, dyskryminacji i innych negatywnych zachowań;
- dążą w swojej pracy do integracji zespołu klasowego, angażując w życie klasy wszystkich uczniów; wspólnie z pedagogiem, psychologiem i innymi specjalistami zabiegają o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów, dostosowują wymagania edukacyjne do specyficznych potrzeb ucznia;
- współtworzą atmosferę życzliwości i zrozumienia, budzą szacunek swoją wiedzą, kompetencją i postawą;
- proponują uczniom pozytywne formy wypoczynku dostępne w szkole i poza nią;

- realizują w toku pracy wychowawczej treści i cele programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły;

Uczniowie, Samorząd Uczniowski:

- współorganizują imprezy i akcje szkolne;
- znają i przestrzegają normy zachowania obowiązujące członków społeczności szkolnej;
- akceptują innych uczniów i szanują ich prawa.
- współtworzą społeczność szkolną i wykorzystują swe prawo do samorządności;
- kierują swym rozwojem i stają się coraz bardziej samodzielni;
- prowadzą zdrowy tryb życia i dbają o swoje środowisko;
- mają szacunek do kultury, języka i tradycji narodowej;
- uczestniczą w opiniowaniu dokumentów szkolnych (Statut Szkoły, Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny);

Pedagog szkolny i psycholog szkolny:

- prowadzą badania i działania diagnostyczne uczniów, w tym diagnozuje indywidualne potrzeby uczniów w celu określenia przyczyn niepowodzeń edukacyjnych oraz wspierania mocnych stron uczniów;
- diagnozują sytuacje wychowawcze w szkole w celu rozwiązywania problemów wychowawczych oraz wspierania uczniów;
- prowadzą zajęcia integracyjne lub wychowawcze w klasach zgodnie z zapotrzebowaniem;
- prowadzą zajęcia rozwijające kompetencje społeczno-emocjonalne;
- udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb;

- podejmują działania z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci;
- minimalizują skutki zaburzeń rozwojowych i zachowania oraz inicjuje różne formy pomocy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym uczniów;
- inicjują i prowadzą działania mediacyjne i interwencyjne w sytuacjach kryzysowych;
- pomagają rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów;
- wspierają nauczycieli i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
- prowadzą i analizują dokumentację psychologiczno – pedagogiczną w szkole;
- udzielają porad i konsultacji uczniom, rodzicom i nauczycielom;
- współpracują z nauczycielami w diagnozowaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych oraz możliwości psychofizycznych uczniów;
- realizują treści i cele programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły;

Pedagog specjalny:

- rekomenduje dyrektorowi szkoły działania w zakresie zapewnienia aktywnego i pełnego uczestnictwa dzieci i młodzieży w życiu szkoły oraz dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami;
- prowadzi badania i działania diagnostyczne związane z rozpoznawaniem indywidualnych potrzeb uczniów;
- udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb;
- pomaga w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i dydaktycznych uczniów;
- określa niezbędne do nauki warunki, sprzęt specjalistyczny i środki dydaktyczne odpowiednie ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne ucznia;
- udziela porad i konsultacji uczniom, rodzicom i nauczycielom;

SPIS TREŚCI

Trudności uczniów w przyswajaniu wiedzy i umiejętności w zakresie danego przedmiotu	10
Budowanie zespołu szkolnego i klasowego przez wspieranie uczniów w podtrzymywaniu prawidłowych relacji rówieśniczych oraz profilaktyka przemocy rówieśniczej	16
Zdrowie psychiczne i dobrostan uczniów	23
Zdrowy tryb życia oraz dbanie o bezpieczeństwo	27
Edukacja obywatelska i patriotyczna oraz wprowadzenie w dziedzictwo cywilizacyjne Europy	31
Wychowanie do wrażliwości na prawdę i dobro. Kształtowanie właściwych postaw szlachetności, zaangażowania społecznego i działalności wolontariackiej	33
Edukacja ekologiczna oraz kształtowanie postawy proekologicznej	36
Wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny	39

Trudności uczniów w przyswajaniu wiedzy i umiejętności w zakresie danego przedmiotu

Zapobieganie niepowodzeniom szkolnym oraz wspieranie ucznia w przewyżnianiu pojawiających się trudności w nauce jest zadaniem, przed którym stoją osoby dorosłe. Aby tego dokonać, niezbędne jest zapoznanie się z genezą istniejących problemów, czyli odpowiedzenie sobie na pytanie dlaczego niektórzy uczniowie nie są w stanie sprostać stawianym przed nimi wymaganiom edukacyjnym. Niepowodzenia szkolne mogą mieć różną genezę, a co za tym idzie, aby im zaradzić, należy wybrać właściwy sposób radzenia sobie z nimi – metoda powinna zostać dobrana indywidualnie, zgodnie z istniejącymi potrzebami ucznia.

W trakcie przeprowadzania diagnozy zjawiska konieczne jest określenie przyczyn pojawiających się problemów w nauce u dzieci i młodzieży szkolnej. Niepowodzenia mogą mieć różnorodne podłoże. Przyczynę można wskazać w osobowości młodego człowieka, środowisku lokalnym, środowisku szkolnym czy jego warunkach / możliwościach fizycznych.

Wśród zaburzeń, które mogą mieć podłoże w samym uczniu należy wymienić jego zdolności, umiejętności, poziom posiadanej wiedzy, przeżywane uczucia, cechy charakteru, dotychczasowe doświadczenia związane z podejmowaniem nauki, tendencje i przyzwyczajenia pojawiające się podczas nauki, poziom samodzielności oraz motywację do zdobywania wcześniej wyznaczonego celu.

Inną kategorią czynników mogących mieć znaczący wpływ na umiejętności do nauki młodego człowieka może być środowisko szkolne ucznia np.

- brak wystarczających sprzętów i pomocy dydaktycznych w szkole,
- atmosfera w klasie, w szkole niesprzyjająca pracy,
- niesprzyjające relacje pomiędzy uczniami,
- praca pozalekcyjna,
- wadliwa organizacja życia szkolnego,
- wadliwa praca nauczyciela lub wątpliwa pozycja lub autorytet nauczyciela itp.

Wystąpienie kilku czynników odbija się na psychice, a to z kolei objawia się zmienionym zachowaniem i uzewnętrznianymi przez ucznia zdolnościami. Z tego powodu uczeń może wolniej przyjmować nowo dostarczaną wiedzę oraz z gorszym skutkiem odtwarzać tę już wcześniej nabytą. Wszystkiemu winne są emocje (nawet te przeżywane w sposób podświadomy) przez dziecko. Uczeń dotknięty problemami może być złknięty, wystraszony, pełen kompleksów, żyć w poczuciu zagrożenia. Może jednak zdarzyć się, że jego zachowanie pójdzie w zupełnie przeciwnym kierunku, stanie się butny, na pokaz pewny swojej siły i znaczenia, niezrównoważony, czy agresywny. W sytuacji gdy młody człowiek zostanie przytłoczony swoimi niepowodzeniami szkolnymi i nie będzie miał możliwości wykazać się w innych dziedzinach, może to mieć bardzo negatywny wpływ na jego przyszłe starania. Przykre przeżycia i doświadczenia z nimi związane zniechęcają do podejmowania dalszych wysiłków, są źródłem negatywnych postaw wobec obowiązków szkolnych, a nawet osób, które im się z nimi kojarzą.

Obojętnie jak zmieni się zachowanie ucznia jedno jest pewne, zmieni się jego podejście do nauki, gdyż w momencie pozostawania w sytuacji stresowej inne kwestie okażą się dla niego istotne. Przełożenie wspomnianych czynników na niepowodzenia szkolne może powodować u ucznia:

- trudności w rozumieniu, przyswajaniu i odtwarzaniu materiału,
- braku zainteresowania poszczególnymi przedmiotami, spadkiem motywacji poznawczych,
- bezradnością w pokonywaniu trudności związanych z edukacją,
- biernością, brakiem pokazywania większych starań do przyswajania wiedzy, spadkiem wiary we własne umiejętności edukacyjne,
- spadek umiejętności panowania nad swoimi procesami poznawczymi np. utrzymywaniem koncentracji na wyznaczonym zadaniu,
- uchylanie się od obowiązku szkolnego – zaniedbywanie wykształcenia

Jedynie świadomość genezy problemów pozwoli na indywidualne określenia działań zapobiegających, ograniczających bądź niwelujących powstałe trudności w nauce i niepowodzenia szkolne uczniów.

Cele programu:

Propozycje programu w zakresie **Trudności uczniów w przyswajaniu wiedzy i umiejętności w zakresie danego przedmiotu**, mają na celu wspomóc uczniów wykazujących problemy w nauce oraz zapewnić im równe szanse w przyszłości. Przedstawione działania kształtują postawy młodych ludzi i przysposabiają ich do normalnego, zdrowego funkcjonowania w społeczności szkolnej oraz poza nią. Oznacza to, że nauczyciele zapoznają się ze specyfiką trudności, z jakimi spotyka się ich podopieczny oraz razem z rodzicami dziecka uczą się, w jaki sposób przeciwdziałać tym ograniczeniom (na drodze wspólnej pracy z dzieckiem).

Poniżej prezentujemy **cele szczegółowe** zamieszczonego programu:

1. Trudności w nauce:

- Budowanie wiary we własne siły i umiejętności oraz kształtowanie wytrwałości w realizacji wyznaczonych celów,

2. Motywowanie do nauki:

- Kształtowanie umiejętności organizacji czasu oraz przestrzeni do pracy,
- Budowa systematyczności w nauce oraz wypracowanie metody powtórek,
- Kształtowanie umiejętności oceny własnej pracy,
- Uświadamianie rodziców o konieczności wsparcia oraz okazywaniu akceptacji dziecka,
- Wskazanie poradni, w których pracują specjaliści zajmujący się daną tematyką.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin/ częstotliwość	Odbiorca
1. Diagnoza zjawiska – ilość osób przejawiających trudności w nauce oraz ich specyfika. 2. Zapoznanie uczniów i rodziców z wymogami stawianymi przed uczniami z poszczególnych zajęć edukacyjnych.	- diagnoza zjawiska, - analiza uzyskanych wyników oraz dostosowanie działań profilaktycznych do indywidualnych potrzeb uczniów, - spotkania z rodzicami oraz stała współpraca, - spotkania ze specjalistami.	dyrekcja wszyscy nauczyciele psycholog/pedagog szkolny/pedagog specjalny/ logopeda/terapeuta pedagogiczny	początek roku szkolnego oraz na bieżąco wg potrzeb	cała społeczność szkolna
3. Pedagogizacja nauczycieli na temat specyficznych trudności w nauce przejawianych przez uczniów zdrowych. 4. Utrzymywanie stałej współpracy z rodzicami uczniów.	- spotkanie ze specjalistami np. z Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej, - szkolenia/ e-szkolenia.	wychowawcy klas wszyscy nauczyciele psycholog/ pedagog szkolny/pedagog specjalny/logopeda/terapeuta pedagogiczny dyrekcja	na bieżąco wg potrzeb	nauczyciele i wychowawcy
5. Pedagogizacja nauczycieli na temat możliwych zaburzeń zachowania uczniów. 6. Dostosowanie formy zajęć do indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów szkoły. 7. Pedagogizacja nauczycieli w temacie inteligencji emocjonalnej dzieci i młodzieży szkolnej. 8. Rozwijanie kompetencji komunikacyjnych nauczycieli.	- szkolenia / e-szkolenia, - spotkania ze specjalistami, - materiały szkoleniowe, literatura przedmiotu,	wszyscy nauczyciele dyrekcja psycholog/pedagog szkolny/pedagog specjalny	na bieżąco wg potrzeb i możliwości	nauczyciele i wychowawcy

Przykłady realizacji:

- diagnozowanie rodzaju występujących zaburzeń, sytuacji rodzinnej uczniów przejawiających problemy w nauce;
- uczniowie i rodzice uczniów zapoznani zostają przez każdego nauczyciela zajęć edukacyjnych z wymogami, które stawiane są przed uczniami zgodnymi z wytycznymi MEN
- prowadzenie przez wychowawcę i nauczycieli własnej, pogłębionej analizy w celu dostosowania odpowiednich technik nauczania względem ucznia;
- utrzymywanie stałego kontaktu z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, która udziela nauczycielom wsparcia przy dostosowaniu wymagań edukacyjnych wynikających z realizowanych przez nich programów konsultacja z pracownikiem poradni psychologiczno-pedagogicznej lub specjalistami szkolnymi– podczas spotkania/konsultacji nauczyciele mogą uzyskać informacje do wykorzystania w codziennej pracy z uczniem;

- szkolenie podczas, którego nauczyciele dowiedzą się jak powinna przebiegać skuteczna komunikacja pomiędzy nimi a uczniami. Poznanie metod, które zachęcają uczniów do rozmowy oraz tych które działają odstraszaająco i powodują ich wycofanie. Nauczyciele dowiedzą się, w jaki sposób sprawnie przekazywać uczniom informacje i sprawiać, aby ich słuchali – szkolenie prowadzone przez psychologa/ pedagoga szkolnego lub za pośrednictwem e-szkolenia.
- nauczania do indywidualnych potrzeb ucznia.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin/częstotliwość	Odbiorca
1. Pedagogizacja rodziców dzieci na temat specyficznych trudności w nauce przejawianych przez uczniów zdrowych.	- współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną oraz spotkania ze specjalistami z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej,	wychowawcy klas wszyscy nauczyciele dyrekcja	na bieżąco wg potrzeb i możliwości	rodzice uczniów
2. Nawiązanie lub utrzymywanie stałego kontaktu z rodzicami uczniów oraz zachęcanie ich do większego angażowania się w sprawy szkoły i jej uczniów.	- spotkania z psychologiem / pedagogiem szkolnym, psychologiem z poradni, psychoterapeutą, logopedą,	psycholog/pedagog szkolny/pedagog specjalny/ logopeda/terapeuta pedagogiczny		
3. Uświadamianie rodziców o konieczności samodzielnej pracy dziecka.	- spotkania z wychowawcą i nauczycielami,			
4. Utrzymywanie stałej współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną.	- materiały szkoleniowe, informacyjne, - warsztaty uczące sposobów pracy z dzieckiem,			
5. Indywidualna analiza potrzeb danej rodziny; wspomaganie wychowawczej roli rodziny poprzez rzetelną diagnozę potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży.	- szkolenia.			

Przykłady realizacji:

- rodzice mogą skorzystać z konsultacji ze specjalistami, których zadaniem jest wyjaśnienie czym jest dana trudność dziecka oraz z czego wynika. Specjalista pomaga zaakceptować rodzicowi sytuację, przekazuje informacje o metodach i odpowiednich komunikatach, których stosowanie będzie dziecku pomocne;
- nauczyciele skupiają się na wypracowaniu dobrego dialogu z rodzicami uczniów oraz utrzymaniu z nimi stałej współpracy na rzecz szkoły i jej uczniów. Psycholog / pedagog szkolny prowadzi grupowe i indywidualne rozmowy (jeśli zaistnieje taka potrzeba) z dorosłymi, w celu uświadomienia im jak istotne znaczenie dla rozwoju młodego człowieka ma zaangażowanie rodzica w jego zajęcia szkolne – dorośli, którzy spędzają ze swoimi podopiecznymi więcej czasu uczestniczą w zachodzących w nim przemianach i mają większy wpływ na kształtowanie postaw, które będą fundamentem do jego zachowania w przyszłości.

- szkoła wspiera rodziców w podejmowaniu decyzji na temat przeprowadzenia badania w poradni psychologiczno-pedagogicznej – nauczyciele/specjaliści uświadamiają rodzicom, na jaką pomoc mogą liczyć oraz jakie działania zostaną im zaoferowane przez placówkę PPP tj. opinia wydana przez PPP lub inną poradnię specjalistyczną, która oceni możliwości intelektualne i zdrowotne ucznia oraz ułatwi wybór narzędzi, które będą wspierać edukację;
- wychowawca / psycholog / pedagog szkolny wskazuje rodzicom korzyści dla dziecka płynące z posiadania opinii, orzeczenia PPP lub innej poradni specjalistycznej i przedłożenia tych dokumentów w szkole;
- wspieranie rodziców w podjęciu decyzji o skorzystaniu z poradnictwa u psychologa lub psychoterapeuty rodzinnego, który pomoże określić i dobrać odpowiednią metodę wychowawczą i motywacyjną dla dziecka;
- wypracowanie form i zakresu współpracy szkoły z rodzicami tj. zachęcanie rodziców do wspólnego działania na rzecz zapobiegania trudnościom szkolnym – nawiązanie i utrzymywanie stałej współpracy ze szkołą ułatwia kontrolowanie sytuacji problemowej, nadzorowanie postępów i wyznaczania wspólnie z nauczycielami kolejnych celów.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin/częstotliwość	Odbiorca
1. Budowanie postawy możliwości realizacji zamierzonych celów. 2. Rozwijanie poczucia akceptacji do samego siebie oraz poczucia tolerancji i akceptacji względem innych uczniów. 3. Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych uczniów	- spotkania ze specjalistami (np. pracownicy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, pedagog, psycholog szkolny), - szkolenia, ćwiczenia aktywizujące uczniów, poprawiające wydolność ich pamięci oraz wpływające na akceptowanie siebie i innych osób. - lekcje/zajęcia z wykorzystaniem sprzętu zakupionego w ramach Laboratoriów Przyszłości	wychowawcy klas wszyscy nauczyciele psycholog i pedagog szkolny	cały rok szkolny na bieżąco	uczniowie

Przykłady realizacji:

- dla uczniów (nie tylko z problemami w nauce) kierowane są zajęcia usprawniające proces przyswajania wiedzy, np. ćwiczenia na poprawę koncentracji uwagi;
- wychowawca przeprowadza zajęcia mające na celu kształtowanie właściwych postaw wobec własnego rozwoju i wykształcenia.
- rozwijanie relacji interpersonalnych na poziomie nauczyciel-uczeń, uczeń-uczeń poprzez m.in.: częste kontakty i rozmowy nauczycieli/pedagogów z uczniami, uczniów z uczniami;
- objęcie wsparciem osób nieśmiałych i wycofanych, docenianie każdej aktywności, angażowanie do dodatkowych zadań,
- podejmowanie działań integrujących zespół klasowy, np. obchody urodzin, aktywne przerwy śródlekcyjne,
- organizowanie wyjść i uroczystości klasowych.

Budowanie zespołu szkolnego i klasowego, wspieranie uczniów w podtrzymywaniu prawidłowych relacji rówieśniczych oraz profilaktyka przemocy rówieśniczej

Prezentowana część Programu Wychowawczo-Profilaktycznego ma na celu wspomóc uczniów w ich trudnościach w nawiązywaniu i podtrzymywaniu relacji ze swoimi kolegami i koleżankami ze szkolnych ławek. Pomoc obejmuje także nowych uczniów, zwłaszcza przybyłych do Polski w wyniku wojny w Ukrainie, u których mogą występować objawy stresu pourazowego spowodowanego wojną, koniecznością ucieczki z kraju rodzinnego lub trudności psychologiczne związane z izolacją od rodziny, niepewną sytuacją itp.

U uczniów mogą występować nieadekwatne reakcje (np. wybuchowość), problemy ze snem, stany lękowe, epizody depresyjne lub depresja, myśli samobójcze, ciągle zamartwianie się, utrata zainteresowań, czy natrętne, przerażające myśli. Pomocna w tej sytuacji będzie postawa otwartości, zrozumienia dla różnych zachowań, emocji uczniów.

Biorąc powyższe pod uwagę można wyodrębnić trzy główne grupy uczniów:

- Uczniowie posiadający bogate zasoby – w tej grupie znajdują się dzieci wspierane przez rodzinę i przyjaciół, realizujące własne pasje, rozwijające zainteresowania, co wpływa na konstruktywne spędzanie czasu wolnego i rozładowanie napięcia. Wszelkie niepowodzenia nie są u nich podstawą do frustracji, a raczej do skłaniają do wyciągania wniosków i podejmowania nowych wyzwań czy aktywności. Dzięki tym zasobom radzenie sobie z kryzysem nie powoduje trudności.
- Uczniowie mający duże wsparcie ze strony rodziny, ale posiadający jednocześnie deficyty społeczne i osobiste – to osoby, które nie posiadają stabilnej samooceny, dowartościowują się poprzez szkolną aktywność, dlatego przerwa w nauce jest dla nich szczególnie trudna. Mają tendencje do zamartwiania się, porównują się do innych, dominuje u nich krytyczna samoocena. Nawiązywanie i podtrzymywanie relacji rówieśniczych nie jest ich mocną stroną. Niezwykle istotną kwestią jest udzielenie im wsparcia informacyjnego oraz emocjonalnego.

- Uczniowie nieposiadający odpowiedniego wsparcia rodziny – charakterystyczne dla tych osób jest szukanie oparcia poza rodziną, najczęściej w środowisku rówieśniczym, tam też zaspokajają większość swoich potrzeb. Powodem takiego stanu rzeczy mogą być utrudnione relacje rodzinne, uzależnienia, przemoc lub choroby. Grupa rówieśnicza jest przestrzenią do rozładowania emocji, podważania samooceny i budowania poczucia własnej wartości. Te osoby z dużą trudnością przechodzą przez społeczną izolację i skutki tego mogą odczuwać przez długi czas. W konsekwencji dzieci te pozostawione są samym sobie w tej trudnej sytuacji i silnie odczuwają skutki kryzysu zarówno związanego z pandemią, jak i rodzinnego. Tej grupie uczniów w czasie ich pobytu w szkole, lecz także w trakcie ewentualnej ponownej izolacji należy poświęcić najwięcej uwagi.

Duże znaczenie dla rozwoju młodego człowieka oraz jego sukcesów w dorosłym życiu ma nabywanie kompetencji społecznych takich jak komunikacja i współpraca w grupie, udział w projektach zespołowych lub indywidualnych oraz w organizacjach samorządowych, czyli szeroko rozumiana integracja ze środowiskiem szkolnym. Z perspektywy uczniów ich udział w pracach samorządu uczniowskiego wpływa na najbliższe otoczenie, gdyż w ten sposób mogą współdecydować o tym, jak będzie funkcjonować szkoła. Poprawia się również komunikacja między uczniami, ponieważ dzięki działającemu samorządowi wszyscy wiedzą, co się dzieje w szkole, polepsza to atmosferę i ułatwia rozwiązywanie potencjalnych konfliktów. Z pozycji nauczyciela samorządność uczniów sprzyja budowaniu partnerskich stosunków z młodzieżą, a to z kolei sprzyja unikaniu konfliktów i zaogniania sporów. Działanie w samorządzie to dla uczniów dobra lekcja demokracji w praktyce – organizując wybory do władz SU, uczestnicząc w procesie podejmowania decyzji i ponosząc ich konsekwencje, młodzi uczą się świadomego uczestnictwa w życiu społecznym. Dobrze działający samorząd uczniowski pomaga rozwiązać trudności, zanim osiągną naprawdę dużą skalę. Nie bez znaczenia jest fakt, iż uczniowie zadowoleni i lubiący swoją szkołę to uczniowie bardziej zmotywowani do nauki, a ponadto dla niektórych uczniów, którym nauka sprawia więcej trudności, działanie w SU daje możliwość odnalezienia swoich talentów i „bycia dobrym” w innych obszarach niż wiedza zdobywana podczas lekcji. Uczniowie działający w SU częściej odkrywają zalety pracy w grupie, nie tylko w ramach SU, ale także podczas lekcji w klasie.

Relacje rówieśnicze są kluczowe do poprawnego funkcjonowania klas, całej szkoły, a co za tym idzie efektywnych działań edukacyjnych, wychowawczych i profilaktycznych. Dodatkowo dobre relacje rówieśnicze między nowymi uczniami, w tym uczniami z zagranicy, są niezbędne do pozytywnej atmosfery w klasie i szkole. Mają także wpływ na zdrowie psychiczne i społeczne uczniów dlatego tak ważne jest aby dbać o nie na co dzień.

Cele programu:

1. Rozwijanie umiejętności nawiązywania prawidłowych relacji z rówieśnikami.
2. Dobre funkcjonowanie w zespole klasowym i szkolnym dzięki nawiązaniu więzi koleżeńskich, przyjacielskich.
3. Profilaktyka przemocy rówieśniczej.
4. Adaptacja uczniów z zagranicy do funkcjonowania w polskiej szkole.
5. Rozwijanie kompetencji wychowawczych nauczycieli i opiekunów uczniów.
6. Poszerzanie wiedzy nauczycieli i rodziców na temat prawidłowego rozwoju i funkcjonowania młodych ludzi oraz istotności nawiązywania i utrzymywania poprawnych relacji międzyrówieśniczych.
7. Przekazywanie informacji o możliwościach uzyskania pomocy

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin/częstotliwość	Odbiorca
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształtowanie właściwych relacji między uczniami. 2. Ukazanie poprawnych i społecznie akceptowanych form relacji w grupie rówieśniczej. 3. Popularyzowanie dobrego zachowania. 4. Promowanie postaw tolerancyjnych. 5. Zajęcia integracyjne. 6. Zaznajomienie się z zespołem klasowym oraz nawiązanie więzi koleżeńskich, przyjacielskich. 7. Wdrażanie do uważnego słuchania, rozmawiania. 8. Ćwiczenie prawidłowych postaw i zachowań uczniów w grupie rówieśniczej. 9. Profilaktyka przemocy rówieśniczej 10. Przypomnienie obowiązujących zasad pracy w szkole i w klasie. 	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia wychowawcze, - zajęcia integracyjne i ćwiczenia integrujące klasy, - warsztaty, lekcje/zajęcia z wykorzystaniem sprzętu zakupionego w ramach Laboratoriów Przyszłości; - klasowe wyjścia, wycieczki, - zajęcia podczas, których uczniowie dzielą się własnymi pasjami, zainteresowaniami ze swoimi rówieśnikami, -warsztaty „dobrego słowa”/ „dobrej komunikacji”, -pogadanki na lekcjach, prelekcje specjalistów (stawianie uczniów w hipotetycznych sytuacjach wymagających zajęcia określonego stanowiska), - ćwiczenia aktywizujące, - ćwiczenia indywidualne i grupowe, - tworzenie kodeksów klasowych, określenie zasad współpracy, 	<p>dyrekcja</p> <p>wychowawcy klas</p> <p>wychowawcy świetlicy</p> <p>wszyscy nauczyciele</p> <p>psycholog szkolny</p> <p>pedagog szkolny</p> <p>pedagog specjalny</p> <p>asystent międzykulturowy</p> <p>wszyscy pracownicy szkoły</p>	<p>wrzesień/ październik 2025 na bieżąco cały rok</p>	<p>uczniowie</p>
<p>Przykłady realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzenie zajęć na zajęciach wychowawczych na temat negatywnych konsekwencji związanych z nadużywaniem nowych technologii. Zachowanie odpowiedniego poziomu higieny cyfrowej – jest kluczem dla poprawy koncentracji, podniesienia wyników w nauce oraz samej jakości nauczania. Jednocześnie ograniczenie spędzania czasu przed komputerem / telefonem będzie sprzyjało nawiązywaniu i podtrzymywaniu relacji rówieśniczych w świecie rzeczywistym; • organizowanie zajęć integracyjnych w klasach, podczas których będą mogli lepiej się poznać, odkryć łączące ich podobieństwa oraz przekonać się, że występujące różnice są korzystne dla nich i nie należy się ich obawiać. Młodzi ludzie rozwijają swoje zaufanie oraz szacunek do samych siebie oraz kolegów i koleżanek z klasy; • Funkcjonowanie Szkolnej Ligi Sportowej wspierającej uczenie i doskonalenie zasad fair-play, właściwych relacji podczas rywalizacji sportowej. 				

- zajęcia integracyjne dla klas pierwszych na początku roku szkolnego i reintegracyjne dla klas starszych (zajęcia budujące umiejętność komunikacji, nawiązywania współpracy, wzajemnego zaufania, wspólnego rozwiązywania problemów i radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych). Zajęcia mają na celu zwiększenie otwartości i akceptacji młodych ludzi do samych siebie oraz tolerancji względem odmienności swoich rówieśników a przede wszystkim wprowadzić pozytywną atmosferę otwartości;
- uczenie współodpowiedzialności za swoich kolegów i koleżanki z klasy i ze szkoły, wzmacnianie poczucia solidarności – nauczyciele respektują ustanowione w szkole zasady i wyciągają konsekwencje w sytuacji, gdy nie są one przestrzegane. Podczas zajęć uczniowie tworzą własne klasowe zasady, według których chcą pracować (reguły muszą zostać zaakceptowane przez każdego ucznia z osobna oraz nauczyciela, można negocjować poszczególne punkty regulaminu) Ważne, aby zasady były tworzone wspólnie przez uczniów i nauczycieli oraz dawały tym pierwszym poczucie, że nawiązują oni partnerską, otwartą relację ze swoim nauczycielem;
- trening asertywnego zachowania się – uczniowie zapoznają się ze sposobami komunikowania się z innymi ludźmi. Rozumieją dlaczego asertywny styl prowadzenia dialogu jest lepszy niż inne. Zajęcia można prowadzić w formie dramy, gdyż pozwoli to na lepsze przeżycie oraz zrozumienie zagadnienia;
- uczniowie dowiadują się czym jest konformizm, komunikacja pasywna, komunikacja agresywna oraz uczą się zachowywać w sposób asertywny;
- „Czy rozumiesz co do Ciebie mówię?” – lekcja mająca na celu zaznajomienie uczniów z tematem komunikacji niewerbalnej poprzez np. prowadzenie pantomim i staranie się określić, jakie emocje wyraża dana osoba;
- kalambury emocjonalne – uczniowie podzieleni są na zespoły. Zadaniem poszczególnych zespołów jest odszyfrowanie, jaką emocję prezentuje każdy kolejno występujący zawodnik. Dozwolona jest gestykulacja i mimika;
- organizowanie zajęć wychowawczych wg scenariuszy tematycznych dot. profilaktyki przemocy rówieśniczej - udział kl. 7-8 w programie Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę – rówieśnicy pl oraz udział w projekcie Miasta Kraków respektuj pl.- dla klas 1-8; zwrócenie uwagi na cyberprzemoc;
- zajęcia poświęcone odkrywaniu barier komunikacyjnych, zrozumieniu różnicy pomiędzy aktywnym słuchaniem a słyszeniem;
- zajęcia na temat przyjaźni, relacji koleżeńskich, relacji międzyludzkich oraz ich pielęgnacji;
- ponowne zapoznanie uczniów z regulaminem szkolnym oraz Standardami Ochrony Małoletnich;

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin/częstotliwość	Odbiorca
1. Rozwijanie kompetencji wychowawczych nauczycieli i rodziców uczniów	- szkolenia, - zamieszczanie informacji pomocnych rodzicom na stronie internetowej szkoły lub w dzienniku elektronicznym	dyrekcja psycholog szkolny pedagog szkolny pedagog specjalny wszyscy nauczyciele	wrzesień 2025 cały rok szkolny na bieżąco	wszyscy nauczyciele wychowawcy rodzice uczniów

Przykłady realizacji:

- poprawa kompetencji wychowawczych nauczycieli – zwrócenie uwagi jak ważne w procesie wychowawczym jest dawanie dobrego przykładu własnym zachowaniem, które jest spójne z tym czego uczymy swoich podopiecznych, konsekwencja w słowach i działaniu, umiejętność słuchania problemów podopiecznych, cierpliwość, zrozumienie, docenianie szczerości i otwartości;
- praca nad poprawą bądź utrzymaniem satysfakcjonującego poziomu zaufania dzieci i młodzieży do dorosłych – opiekunowie dowiedzą się jak prowadzić ze swoimi podopiecznymi rozmowę w efektywny sposób oraz jakie zasady powinny obowiązywać obie strony;
- zintensyfikowanie współpracy szkoły z poradniami w zakresie diagnozowania uczniów i podejmowania działań wspierających uczniów w realizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej z nauczycielami i specjalistami ze szkół, z rodzicami i opiekunami prawnymi;

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin/częstotliwość	Odbiorca
1. Propagowanie aktywności i twórczego myślenia uczniów.	- pogadanki, rozmowy,	wychowawcy klas	cały rok szkolny	uczniowie
2. Wychowywanie samodzielnych, samodzielnie radzących sobie w życiu młodych ludzi.	- lekcje/zajęcia z wykorzystaniem sprzętu zakupionego w ramach Laboratoriów Przyszłości , - samodzielne wystąpienia uczniów.	wszyscy nauczyciele opiekun Samorządu Uczniowskiego uczniowie		wszyscy nauczyciele

Przykłady realizacji:

- zaangażowanie uczniów w dyskusje zgodnie ze sztuką dyskusowania (na zajęciach wychowawczych lub lekcjach przedmiotowych - różne zakresy tematyczne). Temat spotkania jest ustalany przez uczniów w drodze głosowania / wspólnej decyzji. Uczniowie wiedzą o wybranym temacie z odpowiednim wyprzedzeniem czasowym, dzięki czemu są w stanie dobrze się do niego przygotować – wyszukują artykuły, wyniki badań, twierdzenia znanych osób/autorytetów, na potwierdzenie swojej tezy;
- zachęcenie uczniów do udziału np. w pracach w samorządzie szkolnym i klasowym, drużynach sportowych, a także wolontariacie szkolnym (udzielanie pomocy osobom potrzebującym tj. osobom starszym, dzieciom z Domu Dziecka, chorym, udzielanie pomocy w nauce osobom ze słabszymi wynikami/trudnościami w nauce, działanie na rzecz lokalnej społeczności);
- zachęcanie uczniów do kandydowania oraz brania udziału w wyborach do samorządu uczniowskiego;
- tworzenie gazetek tematycznych (w tym także stronie internetowej szkoły);
- zachęcanie uczniów do realizacji ich własnych pomysłów np. nakręcenie reportażu, flash moba, wsparcie schroniska dla zwierząt, tworzenie grup, które wspólnie się uczą, itp.;
- organizowanie projektów tematycznych i społecznych wynikających z potrzeb uczniów, które są okazją do zdobywania wiedzy na konkretny temat, rozwijania umiejętności pracy w grupie, komunikacji, dobrego zarządzania czasem i autoprezentacji;
- promowanie autoprezentacji – dzięki działaniom w samorządzie młodzi ludzie uczą się negocjowania, hierarchizowania swoich potrzeb i osiągania kompromisów, aby zdobyć poparcie dla swojego pomysłu muszą wiedzieć, w jaki sposób atrakcyjnie przedstawić idee i uwiarygodnić siebie. Wzmacnia się ponadto ich poczucie własnej wartości;
- współpraca pomiędzy różnymi podmiotami pomagającymi i potrzebującym, włączanie się w akcje pomocowe;
- organizowanie zbiórek charytatywnych;
- przygotowanie do wyboru szkoły. i orientacja zawodowa np. "Czym się kierować przy wyborze szkoły? ", poznawanie różnych zawodów i możliwości pracy w różnych dziedzinach (ekologia, branża lotnicza , turystyka itp.), spotkania z przedstawicielami różnych zawodów itp.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin/częstotliwość	Odbiorca
1. Budowanie odpowiedniej postawy w świadomości dzieci i młodzieży oraz ich rodziców.	- pogadanki, rozmowy, - szkolenia, - warsztaty plastyczne, - wprowadzenie elementu dram	wszyscy nauczyciele dyrekcja wychowawcy klas psycholog i pedagog szkolny	na bieżąco	uczniowie rodzice

	psychologicznych do prowadzonych ćwiczeń.	asystent międzykulturowy		
<p>Przykłady realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • budowanie u ucznia „więzi ze szkołą” – pozwalanie uczniom włączyć się w proces organizacji akademii, wycieczek, uroczystości; • angażowanie rodziców w tworzone inicjatywy • psycholog/ pedagog szkolny prowadzi zajęcia, których celem jest nauczenie uczniów mówienia o swoich potrzebach oraz rozwijanie umiejętności nazywanie emocji – rozmowa o emocjach, identyfikowanie emocji u siebie i innych, zdolność ich nazywania. Celem jest rozwijanie inteligencji emocjonalnej uczniów. 				

Zdrowie psychiczne i dobrostan uczniów

Część „Zdrowie psychiczne i dobrostan uczniów” skupia się na promocji i ochronie zdrowia psychicznego w szkole. Prowadzone działania powinny być holistyczne oraz w pełni świadome i zamierzone. Przez holistyczne podejście rozumie się kompleksowe spojrzenie na zjawisko w czterech aspektach: psychicznym, fizycznym, społecznym i duchowym. Kluczową rolę w procesie pełnią dorośli opiekunowie dzieci, zarówno rodzice jak i nauczyciele młodych ludzi.

Cele programu:

1. Zrozumienie czym jest zdrowie psychiczne, jakie są normy, w jaki sposób zauważać odstępstwa od normy oraz jakie działania podejmować w sytuacji ich pojawienia się.
2. Kreowanie pozytywnego, sprzyjającego środowiska do pracy i nauki w szkole.
3. Budowanie dobrej relacji między nauczycielami a uczniami.
4. Zrozumienie zjawiska depresji oraz jej odmian.
5. Ochrona uczniów przed problemami związanymi z szeroko rozumianym zdrowiem psychicznym, skupianie się na strategiach proaktywnych.
6. Trening radzenia sobie ze stresem i nieprzyjemnymi emocjami.
7. Rozwijanie empatii.
8. Nabycie umiejętności dbania o swoje zasoby; zdolności „odcinania się” od środowisk toksycznych.
9. Odczarowanie wizerunku psychologa oraz psychiatry

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin/częstotliwość	Odbiorca
1. Wzmocnienie kompetencji społeczno-emocjonalnych uczniów. 2. Rozwijanie zdolności proszenia o pomoc. 3. Zapewnienie pomocy osobom potrzebującym. 4. Dbanie o zachowania tolerancyjne w szkole. 5. Dbanie o zdrowie psychiczne oraz fizyczne. 6. Dbanie o bezpieczeństwo w szkole, w drodze do szkoły oraz poza jej obiektem.	- spotkanie z psychologiem / pedagogiem szkolnym, - narzędzia diagnostyczne (obserwacja, ankieta, socjometria), - szkolenia, warsztaty, zajęcia wychowawcze, - zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno - społeczne.	psycholog szkolny pedagog szkolny wychowawcy klas wszyscy nauczyciele	cały rok szkolny na bieżąco	uczniowie

Przykłady realizacji:

- wychowawcy, nauczyciele, psycholog i pedagog szkolny prowadzą zajęcia/warsztaty/rozmowy, których zadaniem jest wyposażyć uczniów w nowe umiejętności życiowe, społeczne i emocjonalne, dzięki którym uczeń w prostszy sposób będzie mógł radzić sobie z różnorodnymi trudnościami (stres, zmianą, stratą, sytuacjami konfliktowymi). Przykładowe zagadnienia:
  - o budowanie poczucia własnej wartości,
  - o asertywność,
  - o umiejętność pozytywnego myślenia,
  - o relacje w grupie rówieśniczej,
  - o umiejętność empatii i dostrzegania potrzeb innych ludzi,
  - o prowadzenie umiejętnej komunikacji,
  - o rozpoznawanie i nazywanie ludzkich emocji,
  - o czym jest stres, jakie są reakcje, jak opanować sytuację stresową, jakie są metody odstresowujące,
  - o uzależnienia fizyczne i behawioralne,
- zajęcia/warsztaty integracyjne, których celem jest zwiększenie poczucia więzi ze szkołą oraz przynależności do zespołu klasowego, np. warsztaty interpersonalne, wyjścia / wyjazdy integracyjne;
- przeprowadzenie badania ankietowego wśród nauczycieli, wychowawców, rodziców uczniów, dyrekcji szkoły, w celu zapoznania się z aktualnym poziomem zagrożenia występowaniem bądź określenia natężenia występowania sytuacji problemowych związanych z przemocą i agresją i/lub cyberprzemocą w szkole – badanie przygotowuje psycholog/ pedagog szkolny;
- szkolenie/zajęcia dotyczące zagrożeń związanych z intensyfikacją korzystania z mediów społecznościowych, zjawiska agresji i przemocy w mediach społecznościowych, oraz pojawiających się problemów zdrowotnych (tj. otyłość, nabyte wady postawy, utrzymywanie odpowiedniej higieny ciała) oraz psychologicznych (tj. fizyczne odseparowanie od rówieśników, zaburzenia emocjonalne); wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych z uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się po sieci;
- uświadomienie uczniom pozytywnych aspektów zdrowego stylu życia, poznanie zasad zdrowego odżywiania oraz uświadomienie jak aktywność i konkretne pokarmy wpływają na kondycję psychiczną oraz fizyczną człowieka; Propagowanie aktywnego spędzania wolnego czasu, aktywności sportowej - szczególnie na lekcjach wychowania fizycznego;
- uświadomienie zagrożeń płynących z uzależnień, w tym behawioralnych (np. akcja edukacyjna dla kl. 7-8 „Hazard?- nie daj się wciągnąć”);
- dla młodszych uczniów – zajęcia/warsztaty nt bezpiecznej drogi do szkoły oraz właściwego reagowania w sytuacjach zagrożenia (prowadzone przez Straż Miejską, Policję) wpływające na wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa (niwelowanie lęków) a tym samym budujące dobrostan;

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin/częstotliwość	Odbiorca
1. Redukcja zagrożenia patologiami i wykluczeniem społecznym. 2. Podnoszenie kwalifikacji w zakresie Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej, wiedzy na temat kryzysów i sposobów reagowania, stresu, sytuacji stresowych, depresyjnych, itp. (dla nauczycieli).	- szkolenia/ e-szkolenia, - materiały informacyjne.	dyrektor pedagog szkolny psycholog szkolny	na bieżąco wg potrzeb i możliwości	nauczyciele, wychowawcy

Przykłady realizacji:

- nauczyciele rozumieją czym jest depresja oraz potrafią rozpoznać stany depresyjne; wiedzą jakie emocje mogą towarzyszyć osobie w depresji; znają punkty zapalne; świadomi są możliwych konsekwencji wynikających z przeżywania stanów depresyjnych;
- nauczyciele wiedzą czym jest wypalenie zawodowe, co do niego prowadzi oraz w jaki sposób się przed nim uchronić; pedagodzy potrafią zidentyfikować ten stan u siebie oraz swoich kolegów po fachu;
- nauczyciele wiedzą gdzie szukać pomocy, wsparcia w sytuacji zetknięcia się ze zjawiskiem wypalenia zawodowego czy depresji;
- szkolenie nauczycieli i innych pracowników szkoły w zakresie umiejętności wychowawczych i pracy w zespole;
- wdrażanie procedur reagowania w sytuacjach zagrożenia oraz sytuacjach kryzysowych;
- praca nad relacjami i komunikacją w trójkącie dziecko-rodzic-wychowawca;
- nauczyciel, wychowawca wspólnie z psychologiem / pedagogiem szkolnym podejmuje się diagnozy i interpretacji problemów uczniów i nieporozumień klasowych;
- podczas rad pedagogicznych omawiane są sposoby pracy z uczniem z trudnościami, wymagającym innego podejścia edukacyjnego.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin/częstotliwość	Odbiorca
1. Poszerzenie wiedzy na temat stresu, sytuacji stresowych, depresyjnych, itp. (dla rodziców). 2. Wzmocnienie relacji na linii uczniowie-nauczyciele-rodzice. 3. Zwiększenie kompetencji wychowawczych rodziców i wspomaganie wychowawczej roli rodziny. 4. Podnoszenie jakości wsparcia dla uczniów poprzez rozwijanie współpracy z rodzicami i instytucjami wspierającymi rodziny.	- szkolenia, warsztaty, - materiały informacyjne, ulotki, - opracowania ORE, - pogadanki, - zajęcia wychowawcze, - zajęcia w plenerze, - e-szkolenia, - konsultacje, rozmowy	dyrekcja wychowawcy klas wszyscy nauczyciele psycholog, pedagog szkolny i specjalny asystent międzykulturowy	na bieżąco wg potrzeb	uczniowie wszyscy nauczyciele wychowawcy klas rodzice

Przykłady realizacji:

- uczestniczenie w szkoleniach tematycznych
- praca nad poprawą bądź utrzymaniem satysfakcjonującego poziomu zaufania dzieci i młodzieży do dorosłych;
- zintensyfikowanie współpracy poradni ze szkołami i placówkami w zakresie diagnozowania uczniów oraz podejmowania działań wspierających uczniów w realizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej z nauczycielami i specjalistami ze szkół, placówek, z rodzicami.
- psycholog / pedagog szkolny prowadzą konsultacje dla rodziców dzieci z tematu problemów emocjonalnych, zwłaszcza depresji i stanów depresyjnych;
- działania profilaktyczne skupione są na eliminowaniu czynników ryzyka (indywidualnych, rodzinnych, szkolnych oraz środowiskowych) oraz wzmacnianie czynników chroniących;
- zamieszczenie materiałów informacyjnych dla rodziców uczniów za pośrednictwem portalu LIBRUS i na stronie internetowej szkoły;
- konsultacje dla rodziców odnośnie potrzeby uzyskania pomocy specjalistycznej poza szkołą; kierowanie rodziców do odpowiednich instytucji pomocowych, wsparcie;
- przestrzeganie Standardów Ochrony Małoletnich; podejmowanie działań i wszczynanie procedury Niebieskiej karty wg potrzeby;

Zdrowy tryb życia oraz dbanie o bezpieczeństwo

Zdrowy tryb życia jest obecnie bardziej niż aktualnym tematem, który wymaga znacznego wsparcia wychowawczo-profilaktycznego szkoły. Na zdrowy tryb życia składa się między innymi: zdrowe odżywianie oraz aktywność fizyczna. Są one niezwykle ważną składową i warunkiem do uzyskania prawidłowego rozwoju fizycznego oraz intelektualnego człowieka. Przekładają się również na osiągnięte przez niego wyniki w nauce.

Cele programu:

Szkolna edukacja zdrowotna jest jednym z priorytetów działalności szkoły. Prezentowana część Programu Wychowawczo-Profilaktycznego pt.: „Zdrowy tryb życia” ma na celu:

1. Pogłębienie wiedzy na temat zachowań prozdrowotnych, których celem jest utrzymanie bądź przywrócenie stanu zdrowia fizycznego i psychicznego.
2. Kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu.
3. Kształtowanie odpowiedniej aktywnej postawy i dbanie o zdrowie własne, swoich bliskich i innych ludzi.
4. Propagowanie zdrowego stylu życia i podejmowanie zachowań prozdrowotnych.
5. Rozwijanie sprawności fizycznej i nawyku aktywności ruchowej.
6. Uświadamianie istnienia zagrożeń i chorób cywilizacyjnych.
7. Przeciwdziałanie uzależnieniom.
8. Rozwijanie świadomości uczniów na temat zagrożeń dla ich życia i zdrowia

Cele szczegółowe:

Profilaktyka zdrowego żywienia, zdrowego trybu życia oraz promowanie aktywności fizycznej na co dzień mają spowodować poniższe zmiany:

1. Popularyzacja aktywności fizycznej wśród uczniów.
2. Nawiązanie lepszej współpracy z rodzicami/ opiekunami uczniów.
3. Polepszenie atmosfery w szkole.
4. Poprawa wyników nauczania i osiągnięć uczniów.
5. Lepsza współpraca szkoły z otoczeniem lokalnym.
6. Zwiększenie poziomu świadomości w zakresie bezpiecznego poruszania się w sieci oraz umiejętności krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie.
7. Minimalizacja ryzyka inicjacji używania substancji psychoaktywnych i występowania uzależnień, w tym behawioralnych.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin/częstotliwość	Odbiorca
1. Propagowanie wśród uczniów zdrowego trybu życia.	- zajęcia aktywizujące,	wychowawcy klas	cały rok szkolny	uczniowie
2. Uświadamianie uczniom jak ważne jest zdrowe odżywianie się, odpowiednie nawadnianie i sen.	- konkursy taneczne, wokalne, sportowe, plastyczne,	wszyscy nauczyciele w tym przede wszystkim nauczyciele edukacji zdrowotnej, wychowania fizycznego oraz przyrody i biologii,	na bieżąco	rodzice
3. Kształtowanie świadomości znaczenia ruchu fizycznego w życiu każdego człowieka.	- warsztaty, rajdy,			
4. Zwiększenie aktywności fizycznej i wyrobienie nowych, zdrowych nawyków w zakresie ruchu, odżywiania, nawadniania i snu.	- zajęcia plastyczne,			
5. Uświadamianie uczniom zagrożeń płynących z uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz behawioralnych.	- zajęcia sportowe,			
6. Uświadamianie uczniom zagrożeń związanych z korzystaniem z technologii ; dbanie o bezpieczeństwo poruszania się w sieci.	- dostępność nauczycieli,			
7. Kształtowanie u uczniów umiejętności krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie.	- dostępność i popularyzacja materiałów edukacyjnych;	rodzice i Rada Rodziców		
8. Uświadamianie dorosłym/pedagogizacja rodziców w zakresie zdrowego żywienia, odpowiedniego nawadniania i snu	- materiały informacyjne, ulotki,			
	- szkolenia / e-szkolenia/ warsztaty			

Przykłady realizacji:

- realizacja zajęć z edukacji zdrowotnej w kl. 4-8;
- udział w akcjach: np. Mleko i owoce w szkole;
- zdrowy styl życia – konkurs na stworzenie przez uczniów krótkiego filmu, który ma dwa cele:
  - dotarcie do rówieśników i uświadomienie im jak zdrowe odżywianie oraz aktywność fizyczna wpływają na wszystkie aspekty życia człowieka,
  - przekonanie swoich kolegów i koleżanki, że problematyka zdrowego żywienia oraz aktywności fizycznej jest modna w ostatnim czasie.
- zajęcia z języka obcego: nauczyciel prezentuje uczniom, krótki film o gotowaniu w języku obcym. Zadaniem uczniów jest relacjonowanie co, działo się na filmie bądź odpowiedź na kilka przygotowanych przez nauczyciela pytań;
- zajęcia, na których uczniowie np.: obliczają ile dziennie piją wody i napojów (nie dotyczy soków, herbaty, kawy, napojów słodzonych); mają za zadanie przez tydzień uważnie

- monitorować o której godzinie idą spać, o której wstają i obliczyć ilość przespanych godzin w ciągu doby i tygodnia;
- stworzenie w formie projektu grupowego materiałów graficznych nt. tego jak wpływa niewystarczające nawodnienie/ odwodnienie i sen na funkcjonowanie ciała i umysłu, jak przekłada się na stan emocjonalny i psychiczny, na wyniki w nauce, na działanie organizmu- brak koncentracji, koordynacji, ryzyko kontuzji, pobudliwość emocjonalną;
- uczniowie przygotowują plakaty/reklamy propagujące Piramidę Żywienia, zachęcające do zdrowego odżywiania się oraz na temat prawidłowego przechowywania i przenoszenia pokarmów;
- organizowanie zajęć nt. szeroko pojętych uzależnień i szkodliwości/konsekwencji stosowania substancji psychoaktywnych; nadużywania telefonów komórkowych, Internetu, zagrożenia hazardem itp.(np. program dla klas starszych „Hazard? Nie daj się wciągnąć”);
- prowadzenie zajęć nt bezpiecznego korzystania z sieci oraz konieczności filtrowania informacji (np. realizacja programu „Loguj się z głową”; organizacja Dnia Bezpiecznego Internetu 6.02.; uczestnictwo nauczycieli i rodziców w konferencji Uwaga!Smartfon itp.);
- konkurs taneczny lub pokaz talentów sportowych;
- zajęcia na przyrodzie/biologii – jaki wpływ na organizm ma jedzenie fast food’ów? Dzieci przygotowują plakaty informujące o szkodliwości takiego jedzenia;
- w ramach zajęć z biologii/przyrody/ zajęć wychowawczych realizowane są następujące tematy:
  - znaczenie protein, tłuszczów i węglowodanów dla funkcjonowania organizmu,
  - endorfiny w ciele po ćwiczeniach,
  - nauka czytania i rozumienia etykiet spożywczych na produktach;
- nauczyciele i wychowawcy zachęcają uczniów do czynnego brania udziału w obowiązkowych i fakultatywnych zajęciach sportowych;
- udział nauczycieli wychowania fizycznego w szkoleniach np we współpracy z akademiami wychowania fizycznego z całej Polski;
- dbanie o to aby produkty spożywcze dostępne dla dzieci w szkole były zgodne z zasadami zdrowego żywienia- automat, stołówka;
- dbanie o stałą dostępność wody pitnej (szczególnie dla dzieci z klas sportowych) poprzez monitorowanie prawidłowej działalności fontann do wody, stałej dostępności wody w świetlicy;
- dbanie o to aby nauczyciele przypominali dzieciom o tym jak ważne jest picie wody i napojów niesłodzonych w szkole, szczególnie w ciepłe dni;
- wdrażanie uczniów do przestrzegania podstawowych zasad bezpiecznego zachowania się w czasie lekcji, przerw, zajęć pozalekcyjnych oraz w drodze do i ze szkoły;
- zaznajomienie uczniów z zasadami bezpiecznego poruszania się po drogach, ulicach;
- uświadomienie uczniom zasad postępowania na wypadek pożaru.
- publikowanie w Librusie/ na stronie szkoły materiałów:
  - dot. zdrowego żywienia: co najlepiej nawadnia, ile snu jest potrzebne w jakim wieku, jakie są skutki deprivacji snu, nieodpowiedniego nawadniania (np. tylko herbatą, kawą, sokami czy słodkimi napojami zamiast wody), ryzyka dot. energetyków;
  - dot. tego jak wpływa niewystarczające nawodnienie/ odwodnienie i sen na funkcjonowanie ciała i umysłu, jak przekłada się na stan emocjonalny i psychiczny, na wyniki w nauce, na działanie organizmu- brak koncentracji, koordynacji, ryzyko kontuzji, pobudliwość emocjonalna.
- warsztaty/warsztaty on-line prowadzone przez dietetyka lub pracownika Sanepidu nt żywienia dzieci i młodzieży – wg dostępnej oferty.

Edukacja obywatelska i patriotyczna oraz wprowadzenie w dziedzictwo cywilizacyjne Europy

Istotnym zadaniem szkoły jest kształtowanie postaw obywatelskich, patriotycznych, społecznych, odpowiedzialności za region i ojczyznę, poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, więzi z krajem ojczystym, poszanowania dla innych kultur i tradycji oraz zapobieganie wszelkim przejawom dyskryminacji.

Cele programu:

1. Kształtowanie poczucia przynależności do wspólnoty narodowej.
2. Rozwijanie postawy patriotycznej, miłości do ojczyzny i kultywowania tradycji.
3. Przygotowanie do życia w społeczeństwie obywatelskim oraz do roli aktywnego obywatela.
4. Poszanowanie historii i kultury regionu.
5. Zachowanie tożsamości narodowej we wspólnocie. Wychowanie w duchu tolerancji.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin/częstotliwość	Odbiorca
1. Rozbudzanie świadomości własnej tożsamości narodowej.	- zajęcia z wychowawcą,	dyrekcja	cały rok szkolny na	uczniowie
2. Pogłębianie wiedzy o własnej miejscowości, regionie, kraju.	- zajęcia lekcyjne i pozalekcyjne, uroczystości szkolne i klasowe,	wychowawcy klas	bieżący i zgodnie	
3. Promowanie poszanowania tradycji regionalnej/narodowej.	- wycieczki i wyjścia, w tym do miejsc pamięci narodowej,	wszyscy nauczyciele w tym przede wszystkim nauczyciele historii i jęz. polskiego oraz jęz. obcych	z kalendarzem świąt	
4. Rozwijanie tożsamości europejskiej w połączeniu z tożsamością narodową.	- warsztaty,			
5. Rozwijanie kompetencji obywatelskich i społecznych	- konkursy.			

• **Przykłady realizacji:**

- organizacja akademii z okazji świąt państwowych: Dzień Edukacji Narodowej, Święto Odzyskania Niepodległości, Rocznica Uchwalenia Konstytucji 3 Maja, Święto Patrona Szkoły - dbanie o odpowiedni strój w czasie akademii i świąt szkolnych;
- organizowanie wycieczek do miejsc pamięci narodowej oraz zabytków w Małopolsce i Polsce;
- poznanie sylwetki Patrona Szkoły i miejsc pamięci z nim związanych podczas zajęć tematycznych, dzięki organizowanym konkursom tematycznym i plastycznym;
- pogadanki na temat ważnych wydarzeń historycznych, podczas lekcji historii, języka polskiego i zajęć z wychowawcą.
- organizowanie uroczystości związanych z polskimi zwyczajami i obrzędami -Andrzejką, wigilia klasowa, śpiewanie kolęd, spotkania Bożonarodzeniowe i wielkanocne;
- zapoznanie uczniów z historią miasta podczas lekcji, warsztatów muzealnych, wycieczek po Krakowie (Poznanie legend, historii i genezy Krakowa oraz najważniejszych zabytków miasta);
- podczas zajęć tematycznych zapoznanie uczniów z elementami kultury wybranych regionów Polski, legendami, zabytkami ;
- organizowanie warsztatów i lekcji na temat innych krajów europejskich – ich kultury, zwyczajów, zabytków (kształtowanie postawy tolerancji);
- udział w akcji UNICEF Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka (20.11);
- realizacja tematów na zajęciach wychowawczych/innych zajęciach, podczas których uczniowie:
  - poznają swoje prawa i obowiązki obywatelskie, wiedzą, czego obywatelowi wolno domagać się od instytucji publicznych, ale i jakie mamy obowiązki wobec innych współobywateli;
  - poznają pojęcia praw dziecka/człowieka, potrafią rozpoznać przejawy ich łamania, ale także, wiedzą jak aktywnie się temu przeciwstawić oraz solidaryzować się z ofiarami naruszeń;
  - rozumieją i stosują w praktyce pojęcia samorządności, współdecydowania, brania współodpowiedzialności za losy grupy i społeczności – poczynając od aktywnego uczestniczenia w życiu klasy, szkoły, gminy, aż po świadome uczestniczenie w wyborach samorządowych, krajowych i europejskich;
  - rozumieją i kierują się zasadami demokratycznymi, szacunku dla osób o innych poglądach, podejmowaniu decyzji przy poszanowaniu praw mniejszości w imię zasady „Sukces to nie to co masz, ale kim jesteś”.

Wychowanie do wrażliwości na prawdę i dobro. Kształtowanie właściwych postaw szlachetności, zaangażowania społecznego i działalności wolontariackiej

Istotnym elementem pracy wychowawczej szkoły jest wychowanie do wartości takich jak prawda, dobro, odpowiedzialność, miłość, lojalność, nauka, zrozumienie, wspólnota, tolerancja, piękno, sprawiedliwość, mądrość, przyjaźń, wiedza, uczciwość, bezpieczeństwo, poważanie, tradycja, rodzina, patriotyzm, wolność, prawość, rozwój, porządek, dyscyplina, kreatywność, pasja, niezależność i bezinteresowna pomoc innym.

Cele programu:

1. Rola wartości w nauczaniu oraz w wychowaniu dzieci i młodzieży.
2. Analiza wartości szczególnie ważnych dla społeczności szkolnej.
3. Zwiększenie wrażliwości uczniów na prawdę i dobro. Zwiększenie tolerancyjności.
4. Uwrażliwienie uczniów na otaczające ich piękno oraz umiejętność jego odnajdywania.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin/częstotliwość	Odbiorca
1. Rozwijanie tolerancji oraz otwartości na odmienność (np. niepełnosprawność; pochodzenie, narodowość, status społeczny itp.) 2. Wspomaganie wychowawczej roli rodziny poprzez pomoc w kształtowaniu u wychowanków i uczniów stałych sprawności w czynieniu dobra. 3. Zrozumienie oraz zaakceptowanie własnego ciała oraz zachodzących w nim przemian.	- szkolenia, warsztaty, - dramy, - spotkanie z ludźmi kultury i sztuki.	wychowawcy klas wszyscy nauczyciele w tym przede wszystkim nauczyciele edukacji zdrowotnej, etyki, wychowania fizycznego oraz plastyki psycholog i pedagog szkolny asystent międzykulturowy	cały rok szkolny na bieżąco	uczniowie

Przykłady realizacji:

- zajęcia, których celem jest samopoznanie i budowanie własnej wartości:
  - podczas np. zajęć wychowania fizycznego nauczyciel prowadząc je pozwala uświadomić uczniom posiadane przez nich zdolności fizyczne, zaznajamia ich z predyspozycjami ich ciała oraz z aktualnymi granicami. Uczniowie rozmawiają na temat możliwości fizycznych człowieka oraz starają się stworzyć dopasowany indywidualnie do swoich potrzeb program ćwiczeń fizycznych (nauczyciel promuje zdrowe i swobodne zachowywanie się we własnej skórze oraz akceptację własnego ciała). Zajęcia mają na celu zachęcić mniej aktywnych uczniów do podjęcia wysiłku i zaangażowania w wykonywanie ćwiczeń podczas prowadzonych zajęć oraz w czasie wolnym. Jeśli predyspozycje i aspiracje uczniów odbiegają od aktualnych możliwości szkoły, należy wskazać im miejsca lub osoby, pod okiem, których będą mogli rozwijać swoją pasję. Podczas zajęć nauczyciel tłumaczy jakie znaczenie dla rozwoju poznawczego i emocjonalnego ma podejmowanie wysiłku fizycznego;
- lekcja pt. „Zrozum mnie” – zajęcia mające uświadomić uczniom czym jest tolerancja, kiedy należy mówić o zachowaniach nietolerancyjnych oraz dlaczego warto akceptować inność. Podczas zajęć uczniowie mogą np. zapoznać się z alfabetem języka migowego oraz wybranymi zwrotami oraz podzielić się swoimi obawami związanymi z innością, niepełnosprawnością. Zadaniem nauczyciela jest pokazanie, że nie należy bać się odmienności ale należy czerpać z niej korzyści
- lekcja pt. „Nauka pozytywnego myślenia” – ćwiczenia w formie dramy – przedstawiamy uczniom wiele sytuacji z życia codziennego np.:
  - zapraszasz swojego kolegę do kina, ale ten odmawia,
  - twoja koleżanka nie odpisuje Ci na SMSy,
  - opowiadasz swojemu rodzicowi o dniu spędzonym w szkole. Ten jednak wydaje się nie być zainteresowany tym co mówisz,
  - itp.
- Prosimy uczniów o zinterpretowanie podanych sytuacji, zastanowienie się dlaczego odbiorcy zachowali się w ten, a nie w inny sposób. Po uzyskaniu od dzieci odpowiedzi należy przedstawić im przykładowe powody, które wpłynęły na to, że odbiorcy zareagowali w określony sposób. Uświadamiamy młodym ludziom, że zachowania, z którymi często się spotykają nie mają nic wspólnego z dotkniętym młodym człowiekiem. Nauczyciel uczy i zachęca uczniów do patrzenia w ten sposób na podobne sytuacje, nie wszystko bowiem musi być odpowiedzią na ich zachowanie, nie wszystko musi być związane z ich osobą;
- „Spotkanie z kulturą” jest to projekt realizowany w szkole dla wszystkich poziomów nauczania. Dzięki projektowi uczniowie mają szansę uczestniczenia w wydarzeniach kulturalnych oraz obcowania ze sztuką. Podczas całego roku szkolnego planowane są wyjścia do teatru, filharmonii, muzeum, galerii sztuki oraz wydarzeń plenerowych.
- szkoła zaprasza przedstawicieli kultury i sztuki do opowiedzenia o swoim zawodzie oraz pasji.
- uczestnictwo w akcji „Ogarniam życie”

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin/częstotliwość	Odbiorca
1. Pedagogizacja rodziców uczniów.	- rozmowy z wychowawcą, pedagogiem/psychologiem/innymi nauczycielami - zamieszczanie informacji pomocnych rodzicom na stronie internetowej szkoły lub w dzienniku elektronicznym	wychowawcy klas	na bieżąco wg potrzeb i możliwości	rodzice
2. Spotkania z wychowawcą oraz utrzymywanie stałej i poprawnej relacji na linii nauczyciele-rodzice.		wszyscy nauczyciele		
3. Zaangażowanie rodziców w działalność szkolną.		psycholog/pedagog szkolny i specjalny		

Przykłady realizacji:

- rodzice dzieci czuwają nad tym, aby ich pociechy wykazywały właściwą postawę charakteryzującą się wysoką kulturą osobistą oraz sumiennie realizowało obowiązek szkolny;
- rodzice utrzymują regularny kontakt z wychowawcą klasy, wykazują zainteresowanie aktualnym stanem wiedzy swoich dzieci oraz w razie zaistnienia potrzeby sami podejmują kontakt z konkretnym nauczycielem, wychowawcą klasy czy dyrektorem;
- rodzice angażują się w działania realizowane przez szkołę tj. akademie i uroczystości szkolne, konkursy, wydarzenia, imprezy klasowe i szkolne, wyjścia, wyjazdy, itp.;
- rodzice, których dzieci wykazują specyficzne trudności wychowawcze pozostają w stałym kontakcie z pracownikami szkoły oraz podejmują się wspólnych działań w celu polepszenia aktualnej sytuacji dzieci. Zadaniem wychowawców klas jest ułatwienie im tego kontaktu bądź wskazanie alternatywnych form szukania wsparcia;
- rodzice, których dzieci wykazują problemy edukacyjne i/lub towarzyskie (np. problemy socjalizacyjne z koleżankami i kolegami ze szkoły) pozostają w stałym kontakcie z wychowawcą, psychologiem/pedagogiem szkolnym/terapeutą pedagogicznym/pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznej oraz pracują nad zmianą i poprawą aktualnego stanu;
- uświadomienie rodzicom uczniów, że dotychczasowe badania naukowe nie wskazują na istnienie bezpośredniej korelacji pomiędzy wysoką samooceną uczniów a ich osiągnięciami szkolnymi (Baumeister, 2003), a tego typu teorie są na chwilę obecną bardzo dobrze sprzedającym się produktem marketingowym. Dlatego też należy kształtować w młodych ludziach pozytywny, ale adekwatny poziom samooceny oraz zachęcać ich do „brania” życia w swoje ręce i realizowania swoich planów, jak również do formowania w ich zachowaniach samokontroli, która wpływa na kształtowanie sumienności i wytrwałości w działaniach;
- uświadomienie rodzicom zagrożeń wynikających z posiadania przez dziecko niskiej samooceny (wskazanie zachowań dorosłych, które mogą wpływać na obniżanie samooceny młodych ludzi np. wysokie wymagania i aspiracje rodziców, ograniczone zaufanie do dziecka, czy mała ilość czasu poświęcana na wspólną aktywność);
- uświadomienie rodzicom konieczności ustalania zasad panujących w domu, przestrzegania ich przez wszystkich domowników oraz konsekwentnego reagowania w sytuacjach, gdy dana reguła nie zostanie dotrzymana. Spotkanie może być prowadzone przez wykwalifikowanego w temacie psychologa/pedagoga, który opowiada o konsekwencjach istnienia w domu podwójnych standardów – jednych wymagań względem dzieci i młodzieży, innych odmiennych w stosunku do dorosłych. Uświadomienie dorosłym, że najwięcej pozytywnych skutków wychowawczych przynoszą pozytywne wzorce zachowań samych rodziców oraz okazywanie wzajemnego szacunku, troski i zainteresowania. Rodzice dowiadują się w jaki sposób pracować nad polepszeniem dialogu pomiędzy nimi a ich pociechami oraz wiedzą gdzie szukać pomocy, gdy sytuacja jest bardziej wymagająca (np. terapia rodzinna).

Edukacja ekologiczna oraz kształtowanie postawy proekologicznej

Wpajanie szacunku do środowiska naturalnego jest priorytetem, jednakże największe znaczenie ma tutaj wypracowanie nawyków oraz sposobów codziennego funkcjonowania nie tylko w szkole, ale również w domu rodzinnym.

Cele programu:

1. Podnoszenie wiedzy z zakresu ekologii na przedmiotach szkolnych, tj. technika, geografia, chemia, biologia, etyka, języki obce.
2. Zwiększanie świadomości uczniów oraz podnoszących ich umiejętności poprzez organizowanie zajęć dodatkowych o tematyce ekologicznej.
3. Nawiązanie współpracy z fundacjami oraz organizacjami ekologicznymi.
4. Popularyzacja aktywności proekologicznych, tj. udział w kampaniach na rzecz ochrony środowiska naturalnego, propagowanie zdrowego stylu życia, w zgodzie z otaczającym światem oraz promowanie takich zachowań u innych.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin/częstotliwość	Odbiorca
1. Określenie aktualnego poziomu świadomości ekologicznej i postaw proekologicznych. 2. Edukowanie uczniów na temat ekologii oraz zwiększanie ich świadomości i wrażliwości na otaczający nas świat. 3. Kształtowanie u uczniów świadomości problemów ekologicznych. 4. Edukowanie w zakresie tematyki odnawialnych źródeł energii. 5. Propagowanie proekologicznego sposobu myślenia oraz aktywności. 6. Udział w Ogólnopolskich programach prozdrowotnych, kampaniach, konkursach.	- narzędzia diagnostyczne, - przedmioty szkolne, - lekcje wychowawcze, - zajęcia w terenie, - eksperymenty, - spotkanie z leśnikiem, pszczelarzem, - lekcje/zajęcia z wykorzystaniem sprzętu zakupionego w ramach Laboratoriów Przyszłości - współpraca z organizacjami, fundacjami ekologicznymi,	nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, przyrody, biologii, geografii i chemii wychowawcy klas i świetlicy	cały rok szkolny na bieżąco	uczniowie

Przykłady realizacji:

- udział w programie “Krakowskie szkoły najlepiej segregują odpady”, w akcjach zbiórki makulatury;
- nauczyciele wyjaśniają zjawiska przyrodnicze na przykładzie rzeczywistych procesów i obiektów, na zajęciach w terenie. Przykładowe zagadnienia proponowane przez Ministerstwo Edukacji:
  - przedmiot geografia: wpływ działalności człowieka na atmosferę na przykładzie smogu, inwestycji hydrologicznych na środowisko geograficzne, rolnictwa, górnictwa i turystyki na środowisko geograficzne, transportu na warunki życia i degradację środowiska przyrodniczego, konflikt interesów człowiek-środowisko, procesy rewitalizacji i działania proekologiczne.
  - przedmiot biologia: uczeń przedstawia porosty jako organizmy wskaźnikowe, ocenia stopień zanieczyszczenia powietrza tlenkami siarki, wykorzystując skalę porostową; przedstawia odnawialne i nieodnawialne zasoby przyrody oraz propozycje racjonalnego gospodarowania tymi zasobami zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.
  - przedmiot chemia: wskazuje przyczyny i skutki spadku stężenia ozonu w stratosferze ziemskiej; proponuje sposoby zapobiegania powiększaniu się „dziury ozonowej”; wymienia czynniki środowiska, które powodują korozję; opisuje obieg tlenu i węgla w przyrodzie; projektuje i przeprowadza doświadczenie potwierdzające, że powietrze jest mieszaniną; opisuje skład i właściwości powietrza; wymienia źródła, rodzaje i skutki zanieczyszczeń powietrza; wymienia sposoby postępowania pozwalające chronić powietrze przed zanieczyszczeniami.
- uczniowie zaznajomieni zostają z terminem OZE, potrafią określić jaki typ energii to jest (wiatr, promieniowanie słoneczne, opady, fale morskie i geotermia), podstawowe wady, zalety oraz w jaki sposób funkcjonuje i kosztuje;
- uczniowie poznają rolę drzewa w przyrodzie, znają znaczenie stwierdzenia 'drzewa są płucami świata', rozpoznają drzewa liściaste i iglaste w swoim otoczeniu;
- uczniowie znają i rozpoznają rośliny i zwierzęta chronione;
- udział w projektach recyklingowych - dostrzeganie potrzeby segregacji odpadów oraz wiedza jak to zrobić; zwiedzenie fabryki puszek/ odpadów.
- stworzenie EKO-Kodeksu – dokument zawiera zbiór zasad postępowania proekologicznego;
- podczas zajęć wychowawczych realizacja tematów np.:
  - „oszczędzanie” oraz bycie „ekoodpowiedzialnym”.

- Produkty EKO, BIO i fake EKO/BIO. W jaki sposób rozpoznać firmy rzeczywiście przyjazne dla środowiska i nie dać się wprowadzić im w błąd.
- Eko-żywność, czym jest, jak rozpoznać oraz gdzie kupić.
- „Pracowity jak pszczoła” - wycieczka do lokalnej pasieki. Uczniowie dowiadują się jakie znaczenie dla ekosystemu mają pszczoły, z czym obecnie się zmagają oraz czym grozi nam ich wymarcie.
- „Jesteś tym co jesz”, projekt wspierający edukację na temat świadomego i odpowiedzialnego kupowania oraz przyrządzania pokarmów.
- „woda mineralna i źródłana vs wody smakowe oraz tzn. soft drinks”, czyli wszystko co trzeba wiedzieć o wodzie. Uczniowie dowiadują się, że kupowane przez nich produkty nie są sobie równe; wiedzą w jaki sposób czytać oraz interpretować etykiety na produktach.
- spotkanie z nadleśnictwem - uczniowie rozumieją konieczność dbania o zagrożone gatunki; wiedzą skąd bierze się konieczność dokarmiania zwierząt w okresie zimowym oraz potrafią odpowiednio dobrać karmę do zwierzęcia;
- zajęcia w gospodarstwach agroturystycznych np. „Od ziarenka do bochenka”;
- uczestnictwo w programie “Owoce w szkole”.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin/częstotliwość	Odbiorca
1. Zwiększenie wiedzy nauczycieli w temacie ekologii oraz działań proekologicznych. 2. Nawiązanie współpracy z fundacjami, organizacjami ekologicznymi. 3. Wyposażenie pedagogów w narzędzia potrzebne do efektywniejszego prowadzenia zajęć edukacyjnych.	- szkolenia dla nauczycieli, - współpraca z organizacjami zewnętrznymi.	dyrekcja wszyscy nauczyciele	na bieżąco wg możliwości i zapotrzebowania	nauczyciele wychowawcy
Przykłady realizacji: <ul style="list-style-type: none"> • nawiązanie współpracy z fundacjami, organizacjami ekologicznymi tj. Greenpeace Polska, WWF Polska; Global Ecovillage Network, czy wiele innych, uzależnionych od zainteresowań i możliwości młodych ludzi; • przeprowadzenie szkoleń w temacie ekologii oraz zachowań skierowanych na ochronę środowiska naturalnego; • przystąpienie do programu pt. Szkoła dla Ekorozwoju lub podobnego; • samokształcenie nauczycieli. 				

Wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny

Wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny, m.in. poprzez pomoc w kształtowaniu u wychowanków i uczniów stałych sprawności w czynieniu dobra, rzetelną diagnozę potrzeb rozwojowych oraz realizację zadań programu wychowawczo-profilaktycznego.

Wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny bazuje na wytworzonych relacjach pomiędzy nauczycielami a rodzicami dzieci.

Jedynie odpowiednia współpraca, partnerskie działanie jest w stanie przynieść założone wcześniej działania wychowawcze. Z tego powodu tak niezmiernie ważne jest kładzenie dużego nacisku na relacje między dorosłymi, wzajemne zrozumienie oraz zaufanie.

Cele programu:

1. Zapoznanie się z oczekiwaniami rodziców oraz nauczycieli.
2. Tworzenie przestrzeni do współpracy z rodzicami rozumiane jako współdecydowanie oraz współodpowiedzialność za to, co się dzieje w szkole.
3. Zaangażowanie rodziców, wychodzenie z inicjatywami na nowe działania mające na celu edukację ich dzieci

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin/częstotliwość	Odbiorca
1. Diagnostyka problemu – określenie jakości relacji na linii rodzice - nauczyciele/ pracownicy szkoły.	- badanie diagnostyczne/obserwacja, - spotkanie z psychologiem, - spotkania z rodzicami uczniów.	wychowawcy klas wszyscy nauczyciele dyrekcja rodzice	cały rok szkolny na bieżąco wg potrzeb	wychowawcy klas wszyscy nauczyciele dyrekcja rodzice
2. Pomoc i wsparcie w sytuacjach trudnych.				

Przykłady realizacji:

- przeprowadzenie ankiety wśród nauczycieli, wychowawców oraz chętnych rodziców w celu określenia klimatu szkoły i uzyskania opinii na temat poziomu i jakości współpracy, zaangażowania oraz zadowolenia z nawiązywanych interakcji pomiędzy szkołą a rodzicami;
- każdy wychowawca obserwuje i określa, jaki procent rodziców uczniów bierze udział w organizowanych wywiadówkach. Taka aktywność jest oznaką najmniejszego, minimalnego zainteresowania dorosłych swoimi podopiecznymi. Konieczne jest również przeanalizowanie, którzy opiekunowie podejmują się aktywnych działań (np. organizacja lub współorganizacja wyjazdów klasowych/ szkolnych, imprez szkolnych itp.);
- szkoła monitoruje zmiany sytuacji rodzinnej dzieci; w razie potrzeby pomaga uzyskać wsparcie;
- dyrektor/ dyrekcja szkoły/ oddelegowany do zadania nauczyciel/ psycholog/ pedagog szkolny prowadzi raport stanu rodzin będących niewydolnymi wychowawczo bądź ujawniających problemy wychowawcze;
- wychowawcy podczas spotkania z rodzicami informują o obecnej jakości nawiązywania współpracy na linii rodzice-nauczyciele. Wychowawca informuje rodziców uczniów, że ich wsparcie i pomoc są bardzo mile widziane i niezbędne oraz że posiadane przez nich prawa zezwalają im na podejmowanie interwencji oraz udział w życiu placówki szkolnej;
- psycholog/ pedagog szkolny w trakcie rozmów indywidualnych informuje rodziców dlaczego istotne jest utrzymywanie ciągłej i dobrej relacji na linii rodzice uczniów-nauczyciele – często to oni najwięcej czasu przebywają z uczniami z rodzin problemowych i mogą reagować na pojawienie się niepożądanych sygnałów;

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin/częstotliwość	Odbiorca
1. Pełnienie funkcji informacyjnej w sytuacjach trudnych i kryzysowych.	- spotkania z psychologiem/ pedagogiem szkolnym/pedagogiem specjalnym,	dyrekcja psycholog i pedagog szkolny i specjalny wychowawcy klas	cały rok szkolny na bieżąco wg potrzeb	wszyscy nauczyciele wychowawcy klas dyrekcja
2. Podnoszenie społecznych kompetencji nauczycieli.				

Przykłady realizacji:

- psycholog szkolny/pedagog szkolny/pedagog specjalny/nauczyciel w sytuacjach kryzysowych prowadzi interwencje związane z tego typu sytuacjami. Osoby oddelegowane do tej roli powinny być świadome możliwego obciążenia psychologicznego oraz same dbać o swoje zdrowie psychiczne. Należy pamiętać, że osoba nie prowadzi psychoterapii, a jedynie ma nawigować osobę potrzebującą i wskazać gdzie szukać odpowiedniego wsparcia;
- podczas spotkań/rozmów z psychologiem/ pedagogiem szkolnym/pedagogiem specjalnym, zainteresowani nauczyciele zapoznani zostaną z metodami, które pozwolą nawiązać odpowiednie relacje z rodzicami/ opiekunami uczniów, zachęcić ich do współpracy i tym samym zbudować swój pozytywny, profesjonalny wizerunek

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin/częstotliwość	Odbiorca
1. Nawiązanie dialogu. 2. Uświadomienie rodzicom uczniów ich praw i obowiązków wynikających z faktu uczestnictwa ich dziecka w życiu szkoły. 3. Poznanie oczekiwań rodziców uczniów względem szkoły i nauczycieli. 4. Wdrożenie wspólnego, partnerskiego podejścia i zarządzania placówką szkoły. 5. Współpraca z Radą Rodziców 6. Wspólne rozwiązywanie sytuacji problemowych. 7. Prowadzenie diagnozy środowiskowej, udzielenie wsparcia rodzinom potrzebującym	- spotkania z psychologiem/ pedagogiem szkolnym i dyrekcją, - spotkania z wychowawcami klas - współorganizowanie wydarzeń przy współpracy rodziców, uczniów i nauczycieli. - informowanie osób potrzebujących o instytucjach/ organizacjach świadczących pomoc	dyrekcja wychowawcy klas wszyscy nauczyciele psycholog i pedagog szkolny rodzice	wrzesień 2025, na bieżąco przez cały rok szkolny wg potrzeb	wszyscy nauczyciele wychowawcy klas dyrekcja rodzice uczniowie

Przykłady realizacji:

- dyrektor, psycholog/ pedagog szkolny, wychowawcy klas, uświadamiają rodziców, jakie mają prawa i obowiązki. Rodzice dowiadują się, jakie działania mogą podjąć, aby pomóc pracownikom szkoły w realizacji programu edukacyjnego (np. wyjścia do teatru, do kina, do muzeum z uczniami, współorganizowanie lekcji, pomoc finansowa, bądź w realizacji konkretnego wydarzenia itp.). Szkoła zachęca i umożliwia dorosłym podejmowania samodzielnych inicjatyw, samodzielnego angażowania się w życie placówki oraz dzielenia pomysłami z odpowiednimi nauczycielami bądź wychowawcami klas
- pracownicy szkoły współorganizują wraz z rodzicami uczniów niektóre projekty np. imprezy szkolne, kiermasze, wyjścia do kina/ teatru/ muzeum, Dzień Sportu, Dzień Dziecka – we współorganizację zaangażowani zostają przedstawiciele Rady Rodziców, delegacje dorosłych z poszczególnych klas oraz inni chętni rodzice;
- najbardziej aktywni rodzice uczniów zostają wyróżnieni na zakończenie roku szkolnego – czas poświęcony na dodatkowe zaangażowanie się rodziców w życie szkoły i ich praca nie mogą pozostać niezauważone. Każda praca, w szczególności społeczna, powinna być doceniona;
- wychowawca jest w stałym kontakcie z rodzicami uczniów i zapoznaje się z ich opiniami oraz oczekiwaniami względem sposobu nauczania i funkcjonowania szkoły;
- wychowawca, nauczyciele informują rodziców o prowadzonych aktywnościach - na stronie internetowej, na profilu społecznościowym szkoły (Facebook), wysyłanie mailingu do rodziców, powiadamianie rodziców podczas spotkań w szkole;
- psycholog/ pedagog szkolny/ pedagog specjalny, wychowawca udzielają informacji o możliwych formach wsparcia w miejscu zamieszkania bądź innym miejscu zasugerowanym przez osobę potrzebującą – omawiane sytuacje problemowe to np.: problemy wychowawcze, problemy komunikacyjne w rodzinie, przemoc w rodzinie, sytuacje nałogowe, ubóstwo, długotrwałe sytuacje chorobowe, bezrobocie, choroby;
- przestrzeganie Standardów Ochrony Małoletnich; podejmowanie działań i wszczynanie procedury Niebieskiej karty wg potrzeby lub informowania odpowiednich instytucji (MOPS, Sąd Rodzinny, Policja);
- psycholog/ pedagog szkolny wspomaga wychowawcę klasy w przeprowadzaniu wywiadów środowiskowych – wspólne prowadzenie indywidualnych i bezpośrednich spotkań z rodzicami;

- wspólne prowadzenie działań np. przeciwdziałanie zachowaniom agresywnym i przemocowym wśród uczniów:
  - diagnoza problemu,
  - wdrożenie różnych form edukacji na temat zjawiska agresji i przemocy oraz profilaktyki (za pomocą pogadanek, szkoleń, poradników, filmów, warsztatów, spotkań z przedstawicielami służb mundurowych itp.),
  - konsultacja ze specjalistami na temat sytuacji problemowej oraz wprowadzenie działań naprawczych,
  - wspólne organizowanie różnego typu akcji promujących zdrowy tryb życia,
  - informowanie o konsekwencjach, jakie spotykają sprawców przemocy i agresji,
  - informowanie uczniów, w jaki sposób bronić się przed agresją i przemocą międzyrównieżniczą, gdzie szukać pomocy, jakie działania podjąć, aby minimalizować możliwość zaistnienia sytuacji problemowej.
- Wspólne działanie integruje społeczność szkolną, jednakże można prowadzić indywidualne projekty również na poziomie poszczególnych klas. Zwiększy to poczucie bezpieczeństwa uczniów oraz poprawi panującą atmosferę. Z tego powodu warto zaznajamiać rodziców oraz uczniów z możliwymi bądź faktycznymi trudnościami. Warto aby traktowali oni społeczność szkolną jako własną, zminimalizuje to ryzyko inicjowania przez nich zachowań problemowych i ryzykownych.

DIAGNOZA

W ustaleniu czy realizowany program przynosi oczekiwane efekty, niezbędne jest przeprowadzanie corocznej diagnozy. Należy kontrolować zarówno przebieg procesu, jak i osiągnięte wyniki. Proces powinien być kontrolowany przez bieżące monitorowanie, a uzyskane informacje i wnioski wykorzystywane do modyfikacji samego programu (jeżeli wystąpi taka potrzeba).

Narzędzia diagnostyczne:

- rozmowy z nauczycielami, pogłębiony wywiad grupowy, dyskusje;
- analiza wniosków z pracy nauczycieli oraz zespołów zawartych w sprawozdaniach;
- obserwacje;
- analiza trudności wychowawczych, problemów szkolno-środowiskowych oraz profilaktycznych przeprowadzona przez pedagoga i psychologa szkolnego, na podstawie danych zebranych od nauczycieli, wychowawców klas, rodziców i uczniów;
- wywiady/rozmowy z uczniami, rodzicami i nauczycielami, pracownikami szkoły nie będącymi nauczycielami;
- ankieta skierowana do nauczycieli, której celem będzie uzyskanie informacji na temat realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego i ewentualnej jego modyfikacji;
- ankieta skierowana do uczniów, dotycząca ich postaw i zainteresowań;
- diagnoza w zakresie występujących w środowisku szkolnym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych.

USTALENIA KOŃCOWE

Za realizację Programu Wychowawczo-Profilaktycznego szkoły odpowiedzialni są wszyscy pracownicy Szkoły.

Dyrektor Szkoły czuwa nad prawidłowością jego realizacji.

Za realizację poszczególnych zakresów odpowiedzialni są nauczyciele zadeklarowani, bądź zaproponowani przez Dyrektora Szkoły.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły Podstawowej nr 31 w Krakowie na rok 2025/2026 jest otwarty, może być modyfikowany w trakcie realizacji.

Program ten podlega monitorowaniu i diagnozie.